Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 177. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 17, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 17-го ВЕРЕСНЯ 1996 р. Ч. 177. РІК CIII.

ЕС НАДАЛА УКРАЇНІ ТЕХНІЧНУ ДОПОМОГУ

Київ. — Представники Европейської спільноти і українські урядовці підписали 12-го вересня угоду щодо надання Києву 675 млн. дол. технічної допомоги, частина якої піде на закриття Чорнобильської АЕС, повідомило агентство Ройтерс.

Під домовленням підписи поставили комишенер Европейської спільноти у справах СНД Ганс ван ден Брук, який прибув до Києва з триденною візитою, і голова українських Агенції з реконструкції і розвитку Роман Шпек.

Виступаючи після підписання угоди на конференції, присвяченій малим і середнім підприємствам та сільському господарству, ван ден Брук повторив слова німецького канцлера Гельмута Коля, які той сказав під час недавньої поїздки до Києва: „Україна потребує Европу й Европа потребує України".

Фонди у сумі біля 540 млн. екю (біля 700 млн. дол.) надходитимуть в Україну впродовж трьох років у рамках програми Тасіс, яка має на меті допомогти економіці східньоевропейських країн наблизитися до західньоевропейського рівня.

Гроші підуть на підтримку реформування і розвитку установ, приватного сектора, енергетики та довкілля, сказав ван ден Брук. Комишенер наголосив особливо на малих і середніх підприємствах, прискорений розвиток яких він назвав вирішальним. В Україні на частку цих підприємств припадає 20 відсотків усього валового національного продукту, а в Західній Европі — 60-80 відсотків.

(Закінчення на стор. 4)

В Україні помічено активність чужих розвідок

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 9-го вересня, начальник головного управління розвідки Міністерства Оборони України генерал-лейтенант Олександер Скіпальський зустрівся з журналістами з нагоди четвертої річниці з дня створення української розвідки.

За словами О. Скіпальського, українська розвідка підтримує контакти з понад 30-ма країнами світу, в тому числі ЗСА, Канадою, европейськими країнами. Співпраця охоплює боротьбу з терроризмом та розповсюдженням ядерної зброї. Співробітництво з Росією обмежується офіційними контактами з військовим аташе амбасади Росії в Україні.

Генерал сказав, що в Україні спостерігається активність чужоземних розвідок. Він вважає особливо негативною діяльність спеціяльних служб „однією з сусідніх країн, яка не втрачає ілюзій щодо відновлення СССР". Водночас активність з боку однієї з найбільш потужних країн світу Скіпальський назвав „позитивною для України".

Керівник розвідки зазначив, що його підрозділ фактично не є фінансований державою і співробітники не отримали зарплатні ще за липень і наступні місяці, однак свої завдання виконують чітко.

„Я свідомо не приймаю остаточного рішення у питанні сумісництва державного посту з працею в парляменті до з'ясування ситуації з депутатами, які відмовилися присягнути на вірність Україні", — сказав генерал.

Серед українських міністрів з'явилася жінка

Київ (Р. Р.). — Тут указом Президента України Леоніда Кучми створено Міністерство у Справах Сім'ї та Молоді. На пост міністра призначено Сузанну Станік.

Новий міністер нового міністерства народилася у Львові і має юридичну освіту. Працювала першим юридичним консультантом у Львівському обласному виконавчому комітеті. У Києві мешкає від 1992 року. Від 1994 року працювала заступником міністерства юстиції України.

Під час виборів Рух об'єднається з іншими демократами

Київ (Р. Р.). — Голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл під час зустрічі з журналістами зазначив, що прийняття Конституції — це виконання ідеї НРУ, хоча, може, і не найкращий варіянт виконання, бо здійснення наших ідей відбувалася в значній мірі без нашої участи".

На думку В. Чорновола тепер уже видно, що у 1991 році керівники Руху допустилися великої помилки, поступившись владою старій номенклятурі. Тоді треба було негайно обрати новий парлямент. Це дало б змогу сформувати і новий Уряд. В таких умовах Україна не понесла б таких втрат, бо при владі перебували б демократи.

Діяльність Президента Л. Кучми Чорновіл оцінив „швидше позитивно, ніж негативно". На його думку, реформи просуваються дуже повільно, „але Президент їх все ж таки оголосив". Голова Руху також відзначив, „що Л. Кучма росте як Президент", оскільки сьогодні він уже не закликає „до єдиного економічного простору з країнами СНД", як робив це під час передвиборчої президентської кампанії. Відмовився і від „двох державних мов". Проте кадрова політика Президента Кучми рухівцям „не дуже подобається", як також і нерішучість у боротьбі з корупцією. На думку В. Чорновола, настав час „показати тверду руку". При цьому голова Руху зазначив, що часом Президент все ж виявляє твердість, як це було у випадках з Конституційним договором і Конституцією.

(Закінчення на стор. 4)

Комуністів не задоволяють парляментарні методи

Київ (Р. Р.). — Тут 6-го вересня перший секретар ЦК Комуністичної Партії України Петро Симоненко підтримав свого колегу Олександра Бондарчука, який вважає недоцільним існування партій парляментарного типу, а також парляментарних форм боротьби.

На прохання журналістів прокоментувати це висловлювання голови Всеукраїнського Союзу Робітників О. Бондарчука, П. Симоненко сказав, що цей виступ розглядає як „фактор консолідації лівих сил", які роблять усе для „повалення влади буржуазії мирним шляхом". КПУ вважає, зазначив Симоненко, що набагато ефективніше „боротися за владу непарляментарним шляхом: за допомогою страйків, мітингів та інших способів.

За словами лідера комуністів, Україна вступила „в третій, найвирішальніший період так званої незалежности — етап загострення клясової боротьби". Він також вважає, що рано говорити про поразку лівих сил — вони себе ще покажуть.

За словами Симоненка, „комуністи не прийняли присягу з принципових міркувань, не можна порушувати Конституцію з самого початку", хоча вона „й нелегітимна". „Якщо тільки після прийняття присяги я отримую уповноваження депутата, то це ставить під сумнів чинність усіх законодавчих актів, ухвалених Верховною Радою за два роки. Наші уповноваження вже було затверджено двічі — Центральною виборчою комісією і сесією. Прийняття присяги — це не лише зайва процедура, це — політиканство, це

(Закінчення на стор. 4)

Верховна Рада плянує запросити Ю. Звягільського додому

Київ (Р. Р.). — Тут у п'ятницю, 13-го вересня, на сесії Верховної Ради України Олександер Мороз повідомив, що надійшла пропозиція розглянути в парляменті питання про уневажнення ухвалемої майже два роки тому постанови, яка дала дозвіл на порушення Генеральною прокуратурою справи проти Юхима Звягільського.

Все частіше з'являються публікації в пресі і розмови в кулуарах українських установ, що в протиборстві з Урядом Верховна Рада перестаралася, звинувативши Юхима Звягільського в розкраданні державних грошей. Отож парлямент хоче відновити справедливість і зробити все, щоб Ю. Звягільський міг повернутися на батьківщину.

Як відомо, Ю. Звягільський виїхав до Ізраїля тоді, коли над ним нависла загроза арешту, й перебуває там до сьогодні. Ввесь цей час він має уповноваження депутата Верховної Ради України. Прушивши карну справу, Генеральна прокуратура за півтора року так і не встановила фактів, які доводили б вину колишнього виконуючого обов'язки прем'єр-міністра України.

Депутати Петро Шейко і Володимир Буткевич сказали, що Комісія з питань законности і правопорядку, заслухавши звіт Генеральної прокуратури, рекомендувала Верховній Раді уневажнити попередню постанову щодо дозволу на порушення справи проти Звягільського, оскільки та постанова позбавила останнього статусу недоторканости. Треба дати йому змогу повернутися в Україну і на місці доказати свою невинність, вважають парляментаристи.

Л. Кучма знову зустрівся з парляментаристами

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 9-го вересня, Президент України Леонід Кучма зустрівся з представниками центристських груп і фракцій українського парляменту: „Реформи", Міжрегіональної Депутатської Групи, „Незалежні" і „Соціяльно-ринковий вибір".

Президент поінформував учасників зустрічі про своє звернення до Верховної Ради України з пропозицією першочергово розглянути пакет документів, від яких залежить прийняття нового бюджету України. Пріоритет ним в законодавчій діяльності, на думку Л. Кучми, мають бути документи економічного спрямування. Він зазначив, що настала гостра необхідність прискорити виконання положень Конституції, спрямованих на законодавче забезпечення реформ, та удосконалення податкової та бюджетної політики.

„Ми повинні будувати Україну на конституційних засадах як як демократичну плюралістичну державу з розвиненою системою впливових політичних партій", — сказав Президент України.

Наступного дня Л. Кучма також зустрівся з представниками політичних партій, зокрема Народно-Демократичної, Ліберальної, Соціял-Демократичної, Конституційно-Демократичної, Об'єднаної Соціял-Демократичної, Партії Зелених України, Народного Руху України та Української Партії Справедливости.

За словами Президента, мета цієї зустрічі — випрацювати механізм консультацій, потреба якого назріла, бо „Україна вийшла на важливий етап формування держави".

В ході зустрічі обговорено взаємовідносини партій з виконавчою владою, економічні проблеми, створення економічного законодавства, необхідність досконаліших законів про політичні партії та про вибори.

Президент України висловив побажання проводити такі зустрічі частіше, незалежно від того, позитивні, чи негативні емоції виникатимуть. В кожному випадку зустрічі будуть корисними.

Зустрівся Президент і з головою Незалежної Профспілки Гірників України (НПГУ) Михайлом Волинцем, з яким обговорив стан справ у вугільній промисловості.

ЗСА збільшать військову присутність у Перській затоці

Вашінгтон. — З'єднані Стейти Америки проводять у районі Перської затоки великі військові маневри, які триватимуть до середини грудня.

Департамент оборони повідомив, що в найближчі дні до Кувайту поїдуть 5,000 вояків і старшин 3-ої бригади 1-ої бронетанкової дивізії, яка дотепер розміщувалася в стейті Тексас. Зі собою вони візьмуть два ракетні комплекси „Пейтріот" і 150 спеціялістів-ракетників.

Як відомо, багато вояків з 1-ої бригади брали участь в операції „Буря в пустелі" у 1991 році, коли війська антиіракської коаліції визволяли захоплену Іраком кувайтську територію, а відтак вже декілька разів брали участь у маневрах в тому районі.

Метою теперішніх маневрів є задемонструвати могутню збройну силу перед Іраком. Тому на цей раз ЗСА у маневрах застосують модерну бойову техніку — танки, броневики, гарматні і ракетні комплекси, винищувачі Ф-16Ц, а також бойові літаки Ф-117 „Стелт", перед якими є безпорадні іракські радарні системи.

Зі Середземного моря до Перської затоки пливе також американський літаконосець „Ентерпрайз" в супроводі ракетного крейсеру „Геттісбирг", підводного човна „Норфок", есмінця „Стамп", фрегату „Стівен Гровс" і ще двох кораблів підтримки.

Загальна кількість американських військ у цьому регіоні досягне 32,000 осіб. Представники Пентагону запевняють, однак, що ніяких збройних акцій проти Іраку не очікується, принаймні до закінчення візити секретаря Департаменту оборони Вілліяма Перрі у Савдійську Арабію, Кувайт, Баґрейн і Туреччину. Він поїхав туди згідно з особистим дорученням Президента Билла Клінтона, щоб обговорити спільні дії щодо Іраку. Скоріше за все, конкретні дії залежатимуть від того, що найближчим часом робитиме Саддам Гуссейн.

Р. Джуліяні заступається за нелегальних імігрантів

Ню Йорк. — Посадник Ню Йорку Рудольф Джуліяні повідомив про своє рішення оскаржити в суді одну з тучок нового закону про велфер, яка стосується конституційного права нелегальних імігрантів і міських законів.

Річ у тому, що недавно прийнятий Конгресом і підписаний Президентом Биллом Клинтоном закон скасовує давнє рішення мера Ню Йорку про те, що міські бюра, куди нелегали звертаються за допомогою, не мають права доповідати про них іміграційній владі.

Це рішення прийняв у 1985 році тодішній посадник Ню Йорку Едвард Коч. В цей спосіб він домігся, щоб імігранти могли звертатися до поліції, у медичні та освітні установи, не боячись при цьому бути висланими з країни.

На думку Р. Джуліяні, скасування цього рішення матиме „катастрофічний соціяльний ефект", оскільки багато людей у випадку якогось нещастя не зможуть запевнити собі ні здоров'я, ні безпеки. Посадник вважає, що новий закон порушує конституційне право всіх, хто перебуває на території ЗСА, на однаковий захист з боку держави.

Таке наставлення є незвичайне для республіканця, адже ця партія принципово обстоювала реформу велферу і була непримиренною щодо нелегальної іміграції. Однак Р. Джуліяні є внуком італійських імігрантів і посадником міста, в якому мешкає щонайменше 400,000 нелегалів з різних країн світу. Покищо Ню Йорк оскаржує тільки ту одну точку закону, але не виключено, що будуть інші оскарження, бо з підписанням Б. Клінтоном закону не погоджується багато американських політичних і громадських діячів. Цими днями, наприклад, на знак протесту проти „нерозважливої" реформи велферу, зрезигнували зі своїх становищ два дорадники Департаменту охорони здоров'я — Мері Джо Бейн і Пітер Еделман. Минулого місяця з цієї ж причини залишив департамент Вендел Праймус, який остеріг, що від реформи велферу постраждає мільйон дітей.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

РЕАНІМУВАЛИ РОДОВИЩЕ ҐАЗУ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Тут Державне виробниче підприємство „Чорноморнафтагаз" дістало змогу отримувати газ із законсервованого раніше родовища „Шміпт", свердловини якого вважалися вичерпаними. Газ дістали зі свердловини глибиною 2,900 метрів. Генеральний директор підприємства Микола Льницький повідомив, що газ із морського газоконденсатного родовища почав надходити 30-го серпня.

ПРЕЗИДЕНТ НАГОРОДИВ І ВІДПРАВИВ НА ПЕНСІЮ

ТЕРНОПІЛЬ. — Президент України Леонід Кучма нагородив голову обласної адміністрації Бориса Косенка почесною відзнакою Президента і подякував за добросовісну працю. Підписано указ про його звільнення і призначення на його місце Богдана Бойка. Новий голова Тернопільської обласної державної адміністрації народився 1954 року, кандидат економічних наук, працював в Обласній Раді у 1990-94 роках на пості заступника голови Ради. Від 1991 року — депутат Верховної Ради, член фракції Руху.

ПОТРЕБУЮТЬ ПАТРІОТІВ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — Обласна організація Українських Націоналістів звернулася до Президента України Леоніда Кучми з вимогою усунути з праці голову Дніпропетровської обласної державної адміністрації Миколу Деркача і призначити на його місце патріота України. Автори звернення наголошують, що обласна адміністрація не зробила жодного кроку в напрямі утвердження української державності. Вулиці міст і далі носять імена пригноблювачів України і її народу, на них стоять пам'ятники лідерам злочинної Комуністичної партії. В самому Дніпропетровському їх близько десятка. Місцева влада постійно ігнорує закони України. Наприклад, на врочистостях з нагоди незалежности України М. Деркач виголосив промову не державною мовою, чим порушив 10-ту статтю Конституції, де йдеться про мови, пишуть автори звернення.

ПОРУШЕНЬ БАГАТО, АЛЕ ГРИВНЮ СПРИЙМАЛИ РАДО

КИЇВ. — Під час обміну карбованців на гривні виявлено 227 порушень визначених правил, порушено 12 карних справ і вилучено 35 млн. фальшивих карбованців. Ще 624 особи порушили правила торгівлі. За підвищення цін накладено грошову кару деяким комерційним установам. Проте населення сприйняло введення гривні із задоволенням і в понеділок, 16-го вересня, купоно-карбованець перебував в обігу востаннє.

ЗАГРОЗА ЗСУВУ НЕ ЗНИКЛА

ЧЕРНІВЦІ. — Виконуючий обов'язки голови Чернівецької обласної державної адміністрації Георгій Філіпчук повідомив, що „ситуація зі зсувними ділянками грунту в Чернівцях на сьогодні все ще залишається надзвичайно складною". Всі роботи з укріплення грунту біля залізничної станції припинено через брак грошей. Небезпечною залишається і ситуація у центрі міста, де кілька років тому зафіксовано провали грунту на глибину кількох десятків метрів. Гроші, які держава виділила на протизсувні заходи у 1996 році, в сумі 1.5 блн. крб., за словами Філіпчука, „не всі вико-ристовувалися за призначенням", тому сьогодні триває слідство у цій справі.

УКРАЇНСЬКО-МАДЯРСЬКІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

КИЇВ. — У Міністерстві Закордонних Справ України відбулися українсько-угорські консультації з питань підготови 51-ої сесії Генеральної асамблеї ООН на рівні керівників відповідних управлінь міністерств закордонних справ обох країн. Тема майбутньої сесії становить обопільний інтерес, оскільки вирішуватиметься питання реформи Ради безпеки ООН, операцій з підтримки миру, прав людини і бюджетні питання.

ГОТУЮТЬ ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ ПРО ОПОДАТКУВАННЯ

ДОНЕЦЬКЕ. — Тут 11-го вересня на засіданні Спілки Промисловців та Підприємців України розглядалося питання про участь підприємців у виробленні проєкту єдиної політики оподаткування. Учасники засідання вважають за необхідне підготувати згаданий проєкт до прийняття закону про державний бюджет на 1997 рік. У проєкті має бути передбачено програму захисту українського виробника. Сукупний податок, на думку учасників засідання, має бути вищий, ніж 30 відсотків. Для відродження української економіки ІСПП рекомендує відновити зруйновану фінансову систему, зліквідувати платіжну кризу і нагромадження на підприємствах грошей, які мають перебувати в обігу. УСПП підготувала 14 законопроєктів з економічних питань для представлення їх на розгляд верховної Ради.

В АМЕРИЦІ

ОСТАННІМ ЧАСОМ ЗНАЧНО збільшилась кількість осіб, які вносять прохання стати громадянами Америки. Тільки впродовж минулого тижня у Тексасі та Каліфорнії понад 40,000 осіб присягнули на вірність ЗСА та стали їх громадянами. Згідно з підрахунками Служби іміграції та натуралізації до кінця бюджетного року, який кінчиться 30-го вересня, понад 1.1 млн. осіб стануть громадянами ЗСА, що перевищить дотеперішні річні реєстри нових громадян. Аналітики уважають, що причиною цього є нові закони іміграції, котрі з одного боку мають тенденцію дискримінувати проти негромадян, а в іншому випадку уможливлюють багатьом ставати громадянами. Все ж таки понад 75 відсотків нових громадян ЗСА є сконцентровані в околицях шістьох найбільших міст: Ню Йорку, Лос Анджелесу, Чикаго, Сан Франсіско, Маямі та Гюстону.

У СВІТІ

ІРАКСЬКІ ПРОТИВНИКИ Саддама Гуссейна, які перебували у курдській зоні безпеки в північному Іраку, після того як один із провідників курдів побратався з С. Гуссейном, втекли до місцевости Салагуддіну, де знаходиться їхня головна кватира, бо побоюються за своє життя. Більшість з них це члени підтримуваного Американою Іракського Національного Конґресу, які твердять, що агенти С. Гуссейна їх будуть переслідувати, викрадати та навіть убивати, бо мають вільну руку від коли один з курдських провідників Массуд Барзані запросив військо С. Гуссейна допомогти йому побороти свого суперника. Всі вони та їхні родини, приблизно 250 осіб, сподіваються на допомогу Америки, бо президент Б. Клінтон приобіцяв, що зробить все можливе, щоб їх вивезти з північного Іраку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Саддамські дулі Клінтонові

Коли народ обирає Президента, то не тільки тому, що вірить всім його обіцянкам передвиборчої кампанії, але в першу чергу тому, що вбачає в ньому людину, яка спроможна керувати державою, заступати її інтереси перед іншими та виконувати якнайкраще обов'язки, пов'язані з цим становищем. Так воно було також у випадку вибору на Президента З'єднаних Стейтів Америки Билла Клінтона, якому американський народ дав мандат, крім усіх попередньо згаданих обов'язків, ще й пропагувати добре ім'я Америки поза її кордонами. Одначе, коли взяти до уваги чотири роки управління Б. Клінтона, то треба підкреслити, що в ділянці закордонної політики, а зокрема в агресивній поведінці Саддама Гуссейна супроти своїх сусідів, Америки та всіх тих іракців, які з ним не погоджуються, то тут Б. Клінтон таки багато завинив — нерішучістю своїх задумів та нестійкістю своїх рішень.

З цього саме й скористав С. Гуссейн і почав тикати одну за одною дулі Б. Клінтонові . Він впродовж цих чотирьох років устиг переорганізувати і зміцнити збройні сили Іраку, відбудувати та урухомити виробництва зброї, а також оновити свої програми засобів масового винищення, без будь-яких хоч би найменших завваг зі сторони ЗСА. Таке нехтування та незацікавленість Америки діяльністю нещодавно переможеного ворога викликало серед союзників наявну неповагу і сумніви щодо спроможностей ЗСА розправитися з такою особистістю, як президент Іраку С. Гуссейн. Натомість йому ця зухвала поведінка здобула великий престиж не тільки у країнах Близького Сходу, але навіть в Европі. Своїм безділiяльним поступованням Б. Клінтон дав до зрозуміння С. Гуссейнові, що як довго він не має наміру знову леліяти мрії про займання Кувайту та будь-як загрожувати небезпечними намірами Савдійській Арабії, то ЗСА можуть з ним співжити. Зрозумівши цю тактику ЗСА, арабські країни Середнього Сходу вирішили також не наражуватись на будь-які небезпеки від Іраку, та без зайвої принуки почали запобігати саддамської ласки, з надією компенсації твердою валютою. Не залишилась в останніх і Росія, котра не зважаючи на свою „приязнь" до Америки, також віддала свою чолобитню Саддамові, бо за всяку ціну хоче стати передовим впливом в регіоні Близького Сходу. Саме Росія дала найсильнішого поличника Америці, коли наклала вето на американсько-англійські намагання схвалити в Організації Об'єднаних Націй резолюцію з критикою С.Гуссейна за переступлення ним договору недоторканости курдської зони безпеки у північному Іраку. І то саме в той час, коли в Штутгарті секретар Державного департаменту Воррен Кристофер пропонував Москві спеціяльний привілей стати „повним партнером" НАТО, щоб збезпечити „нову Европу" від „тиранії". Така поведінка мнимих „приятелів" Америки, хоч і переходить межі всяких політичних маневрів, є нічим іншим, як тільки вислідом закордонної політики ЗСА та нерішучости президента Б.Клінтона та його дорадників.

Навіть минулотижневі ракетні атаки ЗСА на летунсько-оборонні забудови у південному Іраку є такою незначною відплатою за зумисну провокацію іракського диктатора, що вони втрачають будь-яке значення, зокрема тоді, коли у відповідь на ще незатихлий відгомін згаданих ракет С. Гуссейн наважується вистрілювати ракету з прицілом на американські військові літаки. Обіцянки майбутньої відплати починають втрачати силу, а з цього тільки дальше користає С. Гуссейн, який навіть ціною майбутности свого народу, бо вбивством цвоїх співвітчизників і смертю недоживлених і хворих дітей зміцнює свої особисті вождівські амбіції. Хоч в нікого немає сумніву, на що є спроможна Америка своєю технологією та завзяттям своїх громадян у небезпеці, то все ж таки поведінка теперішнього Уряду та Президента дещо обезцінює цю репутацію в очах інших і дозволяє на сумніви.

Розуміючи важливість цьогорічних президентських виборів і їх висліди для Б. Клінтона, Америки та світової політики в загальному, хочеться вірити, що Президент знайде якусь конкретну розв'язку цієї ситуації. Бож хіба свідомий того, що від його теперішньої поведінки відносно нахабности С. Гуссейна та його явних і неявних прихильників до великої міри залежатиме майбутність не тільки Америки, але багатьох інших країн у світі.

Степан Корнецький

НАШ ФРАНКО

(До 140-річчя народження і 80-річчя його смерти)

Все своє життя присвятив українському народові великий син України, геніяльний поет, вчений і публіцист Іван Франко. Все життя горів у душі Франка безнастанний світоч, що запас його взяв ще дитиною на далеку мандрівку.

Сьогодні, у 140-річчя з дня народження і 80-річчя смерти Франка робимо спроби осягнення невтомної праці Каменяра, але в короткому дописі неможливо насвітлили всю многогранну діяльність нашого українського Мойсея.

Після закінчення дрогобицької гімназії, куди післав Франка вітчим Гаврилюк, постійним його осідком став Львів, починаючи від студій в Університеті. Львів був тоді українським Піємонтом. Тут зосередились письменники й науковці з усієї України — після „Ємського указу" російського царя Александра II, який заборонив друкувати що-небудь по-українському в центральній Україні. Тут Франко запізнає таких визначних людей пера, як Микола Вороний, Леся Українка, Михайло Коцюбинський, Борис Грінченко і проф. Михайло Грушевський. У Львові появились часописи: „Вечерниці", „Мета", „Нива", „Русалка" та інші. Засновано театр і Товариство „Просвіта".

З проф. Грушевським тісно звели Франка не лише літературна і наукова праця, а навіть сусідські взаємини. На вулиці Понінського (тепер Франка), обидва вони побудували родинні доми і стали тісно співпрацювати. Обидва редагують „Літературно-Науковий Вісник", ведить керму в Науковому Товаристві ім. Шевченка, де згодом Грушевський стає головою.

Подругою життя Івана Франка стала Ольга Хоружинська, взірцева вихованка „Дівочого Ліцею" у Харкові. Вона допомагала свому чоловікові у письменницькій праці, а також у дальших навчаннях у Віденському університеті, оплачуючи навчання грішми з її приданого. Їхня доня Ганна потім згадувала: „Мама дійсно стала правою рукою батька". Крім дочки Ганни, вони мали синів Андрія, Тараса і Петра. Докторат з філософії, набутий Франком у Відні, давав йому право стати професором Львівського університету, але тодішній намісник Галичини ґраф Бадені не дозволив Франкові очолити наукову катедру.

Дочка Ганна, що жила в Торонто, розказувала, що в їхньому домі у Львові містилась квартира СВУ з-під стягу Миколи Міхновського, де часто перебували такі особистості, як митрополит Андрій Шептицький та інші ісповідники віри. Князь католицької церкви благословив велику працю Франка про біблійного Йосаафа і Варлаама, яку він присвятив чеському вченому Ягічу.

За словами історика Дмитра Дорошенка, „кожний, хто стрічався з Франком, бачив у ньому людину, що була втіленим аристократом духа". Дмитро Донцов опублікував листа Симона Петлюри, в якому Головний Отаман так висловився про поета: „Франко уміє відчути рух душі і вилити настрій у чудесних, чарівний формах".

Франко писав, крім поезій, і прозу, і довів „Історію Української Літератури" до 1890 року. З-під його пера вийшли праці про українські колядки, вертеп, пісні, приповідки, досліди „Слова о полку Ігоревім" та славні дитячі твори як „Лис Микита" й інші. Патріотичним патосом пройнята поема „Великі Роковини", присвячена століттю появи „Енеїди" Івана Котляревського. В ній Франко на весь голос ствердив, що „Україна ще на вмерла і не вмре!". Та найвищою кульмінаційною точкою творчости Івана Франка є його славетна поема „Мойсей", а головно її патріотичний „Пролог". На прикладі Мойсея Франко показав долю головного провідника українського народу, якому призначене місце „у народів вольнім колі". В яскравих словах „Пролога" поет свято вірить у „воскресний день народного повстання".

Власне через те, що з таким реалізмом, силою і пластичністю показані в „Мойсеєві" явища, притаманні і нашим часам, ця поема робить на читача таке велике враження. Цілий ряд визначних творів світової літератури переклав Франко на українську мову. Аж з одинадцятьох чужих передав читачам дух творів українською мовою. Зовсім правильно назвав Франка Михайло Возняк: „Велетень думки і праці". Франко працював все своє життя тільки з мотивів високоідейности, з бажанням виконати свій синівський обов'язок, служачи українському народові.

Треба не забувати, що Іван Франко був також провідником українського організаційного й політичного життя. Будучи вповні затрудненим у багатьох галузях суспільно-політичної повинності, він так писав про свої обов'язки:

„Суспільна праця
довга, утяжлива,
Зате ж плідна, та
головно вона
Лиш може заповнить без
дива
Всіх сил, — вичерпує
до дна".

25-річний ювілей творчої праці Каменяра, що так величнo відбувся у Львові, зі всіми почестя-

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Перед відкриттям сезону у Метрополітан опері

М. Ґулеґіна.

В. Лукіянець.

Сезон і день прем'єри в цій світовій мистецькій установі започаткується досконалою оперою італійського композитора У. Джордано з часів французької революції — „Андреа Шеньє", 30-го вересня 1996 року. Наша публіка мусить бути, на жаль, менше зацікавлена власне прем'єрою згаданої опери, а більше новим сезоном у цілому. Причина? Неймовірно високі ціни квитків на прем'єру (1,000, 500, 350 дол.). В сезоні ціни дещо приступніші — наприклад, 40 чи 25 дол. Наше цьогорічне зацікавлення представленнями вийняткове, бо Метрополітан опера перебуватиме ніби у „полоні українському": українські співаки виступлять в оперових представленнях. Згадуючи минуле, не так просто й повірити в це, але факт залишається фактом, а історія здійснюється: незалежну державу таки варто мати навіть і в цьому випадку.

Наші солісти щодо мистецького стажу — різні. Добре відома і цінена у ЗСА лірико-драматичне сопрано Марія Ґулеґіна в головній жіночій ролі Магдалени відчиняє своїм виступом оцей сезон. І про оперу „Андреа Шеньє" з М. Ґулеґіною американська преса від довшого часу пише наввипередки, що це буде „дей ту рімембер". Цей розголос стосується спеціяльно нашої співачки, бо ж тенора Паваротті чи баритона Понса слухала публіка вже в минулому сезоні в цій же опері. Отже, „пам'ятним днем" може вчинити цю оперу тепер тільки наша Марія. Одначе саме дирекція Метрополітан опери цього факту, на жаль, воліє не розголошувати широко. Якби тут була неукраїнка, то й не було б такої нещирої гри. В січні насолоджуватиметься публіка ще і креацією Марії в опері „Тоска". А вона — найбільш знаменита Тоска сучасности.

Безумовно, тим цікавішими є ґастролі нашої молоденької кияночки, лірико-кольоратурного сопрано (отже, не конкурують між собою наші обидві сопрано) з Віденської державної опери, Вікторії Лукіянець. Дійсно щось неймовірне. Вона ж виступить аж у шістьох представленнях заголовної, либонь, найзворушливішої щодо психологічної глибини, ролі, в опері Верді „Травіята", в жовтні. В. Лукіянець спершу в дитячім хорі Київського радіо була солісткою. А вже з Київської Опери ім. Шевченка перебралась на постійну творчу працю до славетної Віденської опери. І це та перша неймовірність, бо до Віденської опери нелегко дістатись. До її лаврового вінця, що сяє юністю, треба включити три світові співацькі нагороди: 2-гу в Токіо 1990 року, 1-шу в Моцартівскім конкурсі в Італії та 1-шу в Атенах, Греції, на конкурсі в честь М.Калляс, 1991 рік.

Голос В. Лукіянець чітко вирізняє прекрасний звук, рівнесенький, як срібна струна, без вібрування, і чутливий, з дна самої душі. Її кар'єра повинна б розквітнути так, як непревершеної С. Крушельницької.

Український бас зі Словаччини Сергій Копчак виступить у Метрополітан опері і цього сезону в опері чеського композитора А. Дворжака „Русалка". Не можемо ніяк поминути і прославленого баса, Павла Плішки, хоч він і уродженець ЗСА. Адже він, крім платівок, ніколи не забуває ствердити, що належить

(Закінчення на стор. 3)

Роман С. Голіят

ПОЛЬСЬКИЙ ІСТОРИК — ПРО МИНУЛЕ ОБОХ НАРОДІВ

Ришард Тожецький, відомий польський історик і професор Варшавського університету, помістив свій еляборат під заголовком „Польсько-українські справи перед і після Ялти (1944-45)" у збірнику „Ялта — нариси й полеміки" під редакцією Маріяна Марка Дроздоґського. Видання Т-ва любителів історії у Варшаві, Інститут Історії Польської Академії Наук, Варшава, 1996 рік.

I

Вже на початку своєї статті, спертої на джерельний матеріял, Ришард Тожецький підкреслює, що Західню Україну замешкувало мішане населення, хоч українська національність становила більшість. Поляки, жиди і німці були меншинами. Він звертає увагу, що вище польське духовенство відмовилося, від самого початку, навертати насильницькими методами „схизматські душі" на кресах. Все ж „та ціла акція, т. зв. зміцнювання польськости на кресах залишилася тінню на польсько-українських стосунках і, між іншим, вплинула також на події на тому терені під час війни" (стор. 84).

Польсько-українська війна у 1918 році причинилася до знищення Західньо-Української Народної Республіки. Східню Галичину, у висліді пертрактацій з Антантою, в березні 1923 року прилучено до польської держави, подібно як ще раніше Волинь, якої зрікся Петлюра (1920), а договір в Ризі потвердив кордони.

Це перекреслило українські пляни незалежного існування. Польський уряд не виконав міжнародних зобов'язань відносно автономії і не відкрив для українців університету.

Колонізація південно-східних кресів, незадовільні земельні реформи для українського населення (закони Ґрабського), закон про обмеження української мови в публічному вжитку й шкільництві спричинили незадоволення українців, яке допровадило до заворушень, здушуваних насиллям.

Адміністрація Пілсудського не спромоглася розв'язати гострих проблем. Автор каже, що легше було ті терени завоювати, ніж їх втримати. Спроба дійти до згоди закінчилася неуспіхом.

Під час Другої світової війни СССР зайняв ті терени під претекстом об'єднання Західньої України з материком. Втілено один з українських постулятів, але без другого — без свободи. Ціна того „досягнення" виявилася дуже високою. На тому місці Тожецький згадує про совєтську окупацію Галичини й її неґативні наслідки. Усуспільнення сільського господарства, удержавлення майна політичних, культурних, релігійних організацій, депортація частини населення, не лише польського, але також українського й жидівського (хоч до сьогодні не знаємо їх числа), арешти і вивезення родин більшости визначних діячів, що відважилися залишитися на тих теренах, знущання, вбивства в'язнів при евакуації у 1941 році, масове беззаконня — то таки немала ціна „об'єднання" українських земель, здійненого Москвою не заради українців, а виходячи вийнятково з інтересів імперії.

Агресія Гітлера проти СССР створила для населення нову ситуацію, повну напруження, ворожости і ненависти. Надії українців на Третій райх не сповнилися. Німецька окупація Галичини принесла нову неволю і винищування населення. Українці розпочали боротьбу — підпільну і на межі леґальности.

(Закінчення буде)

Ольга Мак

КАТЕДРА УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ, ЧИ КАФЕДРА МАЛОРОСІЯНСТВА?

I

Порівняно до глибини катастрофи, в якій опинилася українська мова на матірних землях, діяспорна преса присвячує цій проблемі абсолютно мало уваги. Навіть на повний обурення й одчаю Маніфест української інтеліґенції, вміщений в „Літературній Україні" ще в жовтні минулого року, реакція була якась в'яла. Правда, дуже енерґійно й гостро озвалася централя Наукового Товариства ім. Шевченка з Серселю та ще дехто, але на спонтанну об'єднану підтримку авторів Маніфесту наша діяспора з усіми її організаціями не спромоглася.

Тим відраднішим явищем була поява 16-го травня ц. р. відкрито листа до редакції „Свободи" д-ра Ореста Поповича, який ще раз пригадав нам про наболіле, але далеко не розв'язане питання. Професор хемії д-р О. Попович обурюється на Національну Академію Наук у Києві за те, що вона дозволила вмістити у своєму „Віснику" (отже, схвалила), статтю М. Вакуленка, в котрій автор обстоює правильність вживання в українській мові літери „х" замість англійських і німецьких (?) „h". Шкода слів на доводження такого безглуздя. По всьому видно, що М. Вакуленко ніколи не вчився ні англійської, ні німецької мови, а й української не знає. Коли б учився і коли б знав, то таких нісенітниць не писав би. То що ж з ним сперечатися? До речі, у Правописній комісії, що схвалювала найновіший український правопис у 1993 році, засідав чоловік на ім'я М. ВаШуленко. Чи тут не вкралася помилка в прізвище тієї самої особи?

Далі д-р Попович звертає увагу на ті самі проблеми з правописом „ґ" і „х" в „Орфографічному словнику" А. А. Бурячка, вченого секретаря і доктора філологічних наук, який також брав участь у вищезгаданій комісії. Назагал про ту комісію — нижче, а тепер вернемося до закінчення відкритого листа д-ра О. Поповича. Він пише: „А що на це наші мовознавці в діяспорі? Чи натиснуть вони на своїх колеґ в Києві, щоби вони в незалежній Україні запровадили незалежний український правопис?" Яка зла іронія! Уваги д-ра Поповича не досягнув ще більше обурливий факт, що деякі наші діяспорні науковці, замість „натискати" на своїх колеґ у Києві, самі починають учитися танцювати під московську гармошку.

Правду сказавши, то й ми, сидячи в Канаді про цю канадську подію не довідалися б докладніше, коли б не телевізійна програма, що дала нам змогу не лишень побачити, а й почути, як англомовні достойники, читаючи подивугідно плавно український текст, спотикалися й мало не пчихали, коли доводилося вимовити слово „каф...каф...-кахи! -кафедра"! І це не вигадка — це правда!..

Але вернімось іще раз до самого початку проблеми.

Як уже повідомляла „Свобода" (число 226 з 29-го листопада 1995 року), при столичному університеті в Оттаві, Канада, урочисто відкрито Катедру Українських Студій. Здавалося б, ще одне досягнення української діяспори, ще одна підстава радіти й гордитися здобуттям нового причілка, з позиції якого наші науковці матимуть можливість далі розвивати й ширити у вільному світі свої осяги у дослідженнях історичних, національних, культурних й інших ділянках життя своєї заокеанської дідизни. Але саме тепер, коли вільному світові відкрилися вуха й очі, і він починає вірити, що ми говорили правду, оповідаючи, як під світлом кремлівської зірки за літеру „ґ" чи за „фльоту", написану замість „флот", можна було заплатити десятьма роками каторги, а то й життям, ми раптом і добровільно наставляємо лоба під московський налигач і даємо самі собі на цілий світ голосного самоголичника. Ідеться ж бо про наукову установу, покликану справляти і надолужувати те, що було здушене, стоптане, викривлене і спрофановане антиукраїнським режимом на українських землях і досі не може виборсатися з липких тенет червоної мафії. Натомість, та ніби наукова установа дає сама проти себе ворогові зброю в руки і визнає „де факто" справедливість усіх знущань над нашою мовою і кривавих розправ з тими, хто пробував оборонити її самобутність. Чи подумали ініціятори заснування злощасної „кафедри", що вони самозванчо підписали капітуляцію, на яку не мали права і на яку ніколи не погодиться свідома частина нашої діяспори, яка при всіх своїх недоліках, неодностайності, міжцерковній неприязні і навіть міжнародній ворожнечі ніколи, ні разу, ані в найменшій дрібниці не пішла на компроміси з Москвою? Першим це зробили організатори „кафедри", добровільно, у вільному світі, здавши Москві один з головних форпостів, об який вона розбивала лоба ще від злопомного Переяславського договору.

(Продовження буде)

Львівщина вшановує Ю. Сінгалевича

Кілька днів тривало у Львові святкове вшанування 85-річчя видатного бандуриста Галичини Юрія Сінгалевича (1911-1947), організоване Львівським відділенням Всеукраїнської спілки кобзарів (голова Богдан Жеплинський) та Обласним центром народної творчости (директор Роман Береза).

Розпочалося святкування заупокійною Літургією в храмі Преображення Христового, походом кобзарства та покладенням квітів на могилу на Личаківському цвинтарі. В час Панахиди та в храмі співала заслужена капеля бандуристів „Карпати", заснована учнем Ю. Сінгалевича Юрієм Данилівим. У храмі та на могилі зібралося багато бандуристів, дружина та рідні покійного.

Наступного дня відбувся чудово організований вечір спогадів, на який знову зібралися близькі та рідні Сінгалевича, численні його учні та поклонники. Вечір, який проходив у приміщенні Музею С. Крушельницької, відкрила заступник директора музею Ірина Лужецька, яка запросила далі вести вечір кобзарознавця Богдана Жеплинського, який знаменито вив'язався з наданої йому можливости. На вечорі зі спогадами виступили рідні Сінгалевича, зокрема його племінниця Неоніла Сінгалевич, друзі та побратими, актор Львівського театру ляльок Теодор Серант, бандурист Олег Гасюк, керівник капель бандуристів „Дзвіночок" та „Галичина" Володимир Дичак. В музеї грали-співали тріо бандуристок „Роксоляна" (в складі О. Баглай, Р. Марко та С. Пінчак), дует у складі Марії Сороки та Марії Салагай, кобзарі-бандуристи зі Львова Лайош Молнар, Михайло Баран, Тарас Дороцький, брати Ростислав та Тарас Гривули, а також представники інших областей: кобзар Михайло Коваль із села Великий Хутір на Черкащині та бандурист Дмитро Яцьків із Полтави. В музеї була розгорнута тематична виставка, на якій, крім численних фотодокументів, були представлені платівка з записом творів у виконанні Сінгалевича, а також багато його ескізів, замальовок, образів та кілька портретів, які зберегла та представила на виставку Я. Скородинська та племінниці Сінгалевича. Свої віршовані посвяти прочитали на вечорі М. Баран та гість із Полтави Олексій Токаренко.

В неділю, 26-го травня, в театрі ім. М. Заньковецької проходив перший Кобзарський фестиваль ім. Ю. Сінгалевича. У вщерть заповненому залі театру виступали кращі капелі бандуристів, тріо та окремі виконавці Львівщини, представник кобзарства з інших областей. Фестиваль вилився у справжнє торжество кобзарського мистецтва, за своєю грандіозністю перевершив все за останній час бачене на цій уславленній сцені. Досить сказати, що в концерті взяло участь коло 500 осіб. Море квітів та щедрі оплески були щирою вдякою бандуристам за подаровану радість свята.

Кожний з учасників солістів та всі, хто брав участь в цьому фестивальному концерті, були нагороджені мистецькою виконаною пам'ятною медаллю-плакеткою.

Велика Кобзарська Рада присвоїла бандуристці, дружині Юрія Наталії Сінгалевич-Дідошак та учасникові Першої капелі бандуристів Сінгалевича бандуристові Олегові Гасюкові звання „Почесний член Всеукраїнської спілки кобзарів".

Перший Кобзарський фестиваль ім. Юрія Сінгалевича залишив незабутні враження та став справді історичною подією. Жаль тільки, що Львівське телебачення, яке очолює Володимир Кметик, виявилось не на висоті і не вело репортажу, щоб подати для побачення широкому колу глядачів велич такого незабутнього концерту-фестивалю.

Одарка Ковальчук,
інженер НВО „Карат"

м. Львів

„Дай нам, Боже, українські серця зберегти"

Осередки Спілки Української Молоді в Америці в 1966 році діють саме під цим кличем. Під ним же Осередок ім. полк. Дмитра Вітовського в містечку Палатайн (біля Чикаго) влаштував в неділю, 19-го травня, весняний концерт української пісні і танку, виконаний юнацтвом. Цим концертом в місцевій Palatine High School Осередок ім. Вітовського ще один раз по-писався серед американської громади, показуючи якісну українську культуру.

Виступають юні суменята Осередку ім. полк. Дмитра Вітовського в Палатайн.

Те, що численно зібрана публіка мала нагоду побачити цим разом, було доброю ілюстрацією до вище наведеного клича. Стало ясно як сумівські виховники в цьому Осередку стараються тісними контактами з дітьми „ці українські серця зберегти". Не можна не подивляти відданости і терпеливости молодих виховників і інструкторів, тут, в Америці, роджених, що роками проводять заняття з дітьми!

В цьому дописі, згідно з естетично видрукованою програмкою, взяло участь понад півсотні ді-тей, а до технічної сто-рінки — підготові деко-рації сцени, звуку і освіт-лення, строїв дітей, док-лало руки ще 20 осіб, пе-реважно батьків дітей.

Програму з відкриттям сцени, розпочав танок „Привіт" у виконанні всіх трьох танцювальних груп — „Зозульок", „Метеликів" і „Журавлів". Своїх 300 глядачів-гостей танцюристи вітали хлібом і сіллю. Юні виконавці у своїх полтавських і гуцульських строях, з добре аранжованою музикою, відразу зробили гарний ефект.

Двома мовами гостей привітала і програмою вміло проводила довголітня активна сумівка Галя Головка. А в короткому слові українською мовою від Управи Осередку говорила ще виховниця Маруся Томчук, зазнайомлюючи присутніх з ціллю і користю „попису" та з його зобов'язуючим кличем „Дай нам, Боже, українські серця зберегти", який гарно розмальований виднів на сцені. Починаючи з першої точки програми, молоденькі виконавці завоювали собі симпатії глядачів і створили легкий, з доброю дозою гумору, контакт між сценою і авдиторією. Як пописи цих малят і дітей не можна було не любити? Оплески публіки після і під час виконуваних точок були щедрі.

Три групи танцюристів, з якими займаються інструктори Оля Кулінченко, Петро Осійчук і Калина Васюнець, виконали в програмі танки „Привіт", „Мій найближчий приятель", „Залицянка", „Руханковий", „Козачок", „Метелиця", „Козачок-ІІ" і „Гопак". Праця танцюристів та їхніх інструкторів є серцем культурно-освітньої ділянки Осередку, їхні виступи часто притягають нових членів і прихильників. Інструкторам Олі Кулінченко і Калині Васюнець належиться додаткове признання за те, що через їхню ініціятиву здійснилась ідея концерту.

Четверо учнів зі Школи Українознавства, яка існує при Осередку від 60-их років, деклямували вірші. З'єднані гуртки бандуристів від СУМ в Палатайн та ОДУМ з Чикаго, інструкторкою яких є Оксана Родак-Луценко, виконали чотири пісні. Дитячий хор, також під проводом диригентки Оксани Родак-Луценко, разом з бандуристами виконав шість пісень.

Оригінальною точкою в першій частині програми була сценка „Дідова ріпа" за словами Івана Франка, з народного оповідання. Його читав Буланий Відділу Юнацтва д-р Володимир Гончаров, а ролі „грали" наймениші суменята.

Відзначено у програмі також 10-ту річницю трагедії Чорнобиля піснею „Молитва до Богородиці Діви", яку виконали старші сумівці разом з пароном місцевої парафії отцем Михайлом Кузьмою.

Влучно підкреслив у своєму слові голова Осередку д-р Олесь Стрільчук заслуги в підготові і переведенні такої імпрези як всіх інструкторів, виховників, так і мамів, що шили строї, і батьків, що привозять дітей на всі ці заняття і проби до Дому СУМА–ООЧСУ в Палатайні. Всіх інструкторів обдаровано гарними квітами. Нагородила їх публіка також щирими оплесками. Вони, ці правдиві сумівські активісти, послідовники свого патрона полковника Дмитра Вітовського, заслуговують на признання, бо вони справді небайдужі до „зберігання українських сердець". Як багато інших, вони мають і родинні обов'язки, і працю, і професійні зобов'язання, і їм бракує часу –– але все ж таки знаходять його, щоб допомогти там, де потрібно.

Осередок ім. полк. Дмитра Вітовського третє десятиріччя діє на цьому терені метрополії Чикаго, і ще раз цим концертом засвідчив, яку добру ролю він тут відіграє. Потішаючим є й те, що вже активно діє молодша генерація сумівців, котрі вийшли з рядів юнацтва.

Володимир Кусик

Перед...

(Закінчення зі стор. 2)

до українського роду. А співатиме він немало — у „Проданій нареченій", „Любовнім напої", „Силі призначення" та „Є. Онєгіні". В цій же самій ролі виступить теж бас, з українським прізвищем, Володимир Огновенко, хоч він і з російської опери. Ще знайдемо заангажованих до Метрополітан опери українських співаків — тенора Володимира Гришка, що співатиме, мабуть, в „Богемі", Рудольфа, та сопрано зі Львова, заміжню в Ізраїлі, Сусанну Порецьку. Радісмо, що знайшовся на списку співаків Метрополітан опери і наш бас Стефан Шкафаровський.

Відомо стало, що молодий, модний тепер баритон Дмитро Хворостовський, який проживає в Англії, хоч уродженець Сибіру, походження українського. Проте наспіває на диску патріотичні російські пісні. Це одна з неприємних дивовиж нашого часу.

Щодо набуття квитків до Метрополітан опери, поминаючи високі ціни, можна мати спочатку деяку мороку зі складністю справи. Крім приступних цін для нашої публіки (35, 25 чи 17 дол.), існують для молодих стоячі місця, але які теж вимагають досить терпеливости перед набуттям.

На кожний випадок, представлення з Метрополітан опери від грудня до кінця сезону передаються кожної суботи з радіостанції WOXR („Ню Йорк Таймс"). Ці передачі радійові можна і варто слухати вдома кожен раз. Це ж бо ота рідкісна незаперечна і висока культура, так потрібна кожному з нас.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ
ділиться сумною вісткою з членами й українським громадянством, що 3-го вересня 1996 р. у Мілвокі, Віск., на 82 році життя відійшов у Божу Вічність

✝

бл. п. д-р

ОЛЕКСА ЦИБРІВСЬКИЙ

довголітній дійсний член Математично-Фізичної Секції Наукового Товариства ім. Шевченка.

Дружині Мирославі, дочкам: Гандзі і Христі з родинами, синам: Романові і Зенонові з родинами та братові Ількові з родиною складаємо глибоке співчуття.

Вічна йому пам'ять!

УПРАВА НТШ

✝

Ділимося сумною вісткою з друзями і знайомими, що в суботу 14-го вересня 1996 р. по довгій і важкій недузі відійшов від нас на 72-му році життя наш найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

БОГДАН ІВАНІВ

ур.в Стрию, Україна

ПАНАХИДА відбулася в понеділок 16-го вересня о год. 6-ій веч. в похоронному заведенні Маркевича в Ню Гейвен, Конн.

ПОХОРОНИ у вівторок рано 17-го вересня з церкви св. Михаїла в Ню Гейвен на місцевий цвинтар.

В глибокому смутку:

дружина	— ЕМІЛІЯ
сини	— БОГДАН з дружиною ПЕТ
	— РОМАН
	— ВОЛОДИМИР
тета	— МАРІЯ ГУТНИКЕВИЧ в Польщі
швагер	— ЕДВАРД КУХАР з дружиною ОЛЕЮ
теща	— СТЕФАНІЯ КРАМАРЕНКО

та ближча і дальша родина в Польщі й Україні.

✝

З глибоким смутком повідомляємо, що в суботу 31-го серпня 1996 р. в Лаймі, Огайо, вечором відійшла від нас у вічність на 88-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

БОГДАННА

з. НЕДІЛЬСЬКА МАНДЗЕНКО

з дому ГЛІБОВИЦЬКА

нар. в Заболотові 12-го грудня 1908 р.

ПАНАХИДА — 3-го вересня о год. 6:00-ій веч. в похоронному заведенні Чамберлейн-Гакеріде, 90 Cable Rd. Лайма, Огайо.

ПОХОРОН — 4-го вересня в St. Charles Catholic Church о год. 10:00 ранку, опісля на цвинтар Gethsemani, Лайма, Огайо.

Залишені у глибокому смутку:

сини	— ЄВГЕН НЕДІЛЬСЬКИЙ з дружиною НЕНСІ
	— СОФРОН Б. НЕДІЛЬСЬКИЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ
внуки	— БОГДАН
	— ЛІДА
	— КАЛИНА
брат	— ВОЛОДИМИР ГЛІБОВИЦЬКИЙ
братанки	— ЯРЕМА ГЛІБОВИЦЬКИЙ
	— ЮРКО ГЛІБОВИЦЬКИЙ з родиною
	— БОГДАН ГЛІБОВИЦЬКИЙ з родиною
	— МИРОСЛАВ ГЛІБОВИЦЬКИЙ з родиною
братаниця	— ОКСАНА ПАВЛЮК з родиною

ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді, Омані й Україні.

Св. п. Н. Буковський

Нікандер Буковський відійшов у вічність 19-го липня 1996 року, а похоронено його 23-го липня із української православної катедри у Саскатуні.

Нікандер, син волинської землі із села Вишневець, народжений 4-го листопада 1905 року. Після закінчення початкової школи, військової служби в польській армії, виемігрував до Канади у 1929 році. Тут почав свою громадську діяльність, працюючи у „Новому Шляху" та останньо в „Модерн Пресі".

Після похорону у катедральній залі відбувся поминальний обід. Господарем був д-р С. Дершко, який у своєму слові висловив подяку Всевишньому за дар співжиття з покійним, якого обдарував Він багатьма талантами.

Нікандер був примірним мужем Анни з дому Ковалишин, батьком дітей Наді і Ігоря, яких батьки виховали на взірцевих громадян нашої спільноти, добрих патріотів, дідусем внуків Стефана, Андрія та Тамари, приятелем багатьох із нас.

Н. Буковський став членом Української Стрілецької Громади, Українського Національного Об'єднання, співосновником Осередку Української Культури і Освіти, Одноцентового Фонду Взаємної Помочі, а опісля Українського Народного Союзу, Відділ 444-ий, Української Кредитової Спілки „Нова Громада" у Саскатуні, займаючи різні становища в організаціях, включно до головства.

Св. п. Н. Буковський

Н. Буковський відзначався великим патріотизмом, ціле життя працював для України і найбільшим його щастям було дочекатись проголошення державности України п'ять років тому. Свій патріотизм показав не на словах, а на ділах. Дбаючи про покоління нових науковців, він встановив стипендію при Канадському Інституті Українських Студій у Едмонтоні, яка сягає майже 120,000 дол. З відсотків цієї стипендії кандидати можуть осягнути докторський ступінь із україністики. Був жертводавцем на Канадську Фундацію ім. Шевченка, Українську Енциклопедію, Стипендійний Фонд ім. В. Коссара та інші.

Розуміючи вагу Кредитової Спілки „Нова Громада", він роками дбав про її розвиток, будучи її співосновником, членом Будівельного комітету, як теж видав публікацію про 40-ліття спілки.

Крайова Екзекутива УНО переслала у 90-ліття Н. Буковському грамоту за його діяльність, яку передав як естафету продовження діяльности батька, синові Ігореві, д-р Дершко. Покійний у завіщанні залишив пожертви на різні установи.

Д-р Дершко також висловив від імени членства УНО і братніх організацій співчуття родині.

Н. Н.

Наш...

(Закінчення зі стор. 2)

ми і пошаною до завзятого борця за краще завтра, задокументував, між іншим, такі слова поета: „Як син села, почував своїм обов'язком працювати для свого народу, віддати тій праці все свое знання, всі свої сили". Як мітичний Антей, Франко ніколи не приховував своїх переконань та твердої віри у воскресіння України.

Серед громів Першої світової війни, 28-го травня 1916 року, Франко помер у Львові, на 60-му році життя.

Як оспіваний у його поемі „Мойсей", 40 років він вів свій нарід в обітовану країну народного щастя і помер на порозі нашої третьої державности... Вдячну пам'ять про свого великого сина зберігає ввесь український народ. У 80-ті роковини його смерти тисячі українців приходять на Личаківське кладовище у Львові, де динамічна постать Каменяра на могилі Франка вказує на важливий момент, коли то:

„Встане славна мати
Україна
Щаслива і вільна,
Від Кубані аж до Сяна
річки
Одна, не роздільна!"

ЕС надала Україні...

(Закінчення зі стор. 1)

Ван ден Брук сказав, що угода, підписана ним і Р. Шпеком, ще раз підтверджує твердий намір Европейської спільноти розвивати приватний сектор України до кінця цього століття.

Він також повідомив, що додаткові 37.5 млн. екю підуть на розвиток енерґетики, включно з 22 млн. екю на закриття до 2000 року Чорнобильської АЕС.

Україна має неґативне торговельне сальдо з Европейською спільнотою у розмірі 1 блн. дол. Деякі урядовці вважають, що Києву потрібно запрова-дити протекціоністські заходи.

Але ван ден Брук заявив, що це було б помилковим. Він додав, що ЕС критикувало б і Росію за запроваджені нею протекціоністські заходи проти спільноти.

Президент Леонід Кучма нещодавно заявив, що Україна бажає стати повноправним членом ЕС, але це, за його словами, не має статися в найближчому майбутньому.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Під час виборів...

(Закінчення зі стор. 1)

туцією. Отож, якщо Рух і перебуває в опозиції до влади, то не до Президента. Є багато грубих порушень представниками влади різних рівнів у центрі та областях і Рух збирає факти та передає їх Президентові і відповідним органам. Рух є в опозиції до тих сил, які „ставлять за мету ліквідацію української державности і максимальне стримування реформ".

Характеризуючи українсько-російські взаємини, В. Чорновіл зазначив, що вони не найкращі, але є позитивні зрушення. Наприклад, міністер закордонних справ Росії Євгеній Прімаков недавно в інтерв'ю „Ізвєстія" порадив Росії навчитися звикати до того, що Україна є незалежною державою. Водночас продовжуються економічні шантажі й тиск на Україну з боку Росії в питаннях енерґетики, Криму, Севастополя, Чорноморської фльоти тощо, замість того, щоб дружно співпрацювати на користь обох держав.

Відкриття мистецької виставки в Місії України

В четвер, 5-го вересня ввечері в приміщенні постійного представництва України до ООН відкрито виставку образотворчого мистецтва українських художників, що виставляються в Києві у галерії „ОР". Цю галерію сучасного і авангардного мистецтва заложив професор архітектури і народний майстер декоративно-прикладного мистецтва Микола Волга.

На виставці в Ню Йорку представлені мистецькі твори вісьмох українських художників, більшість з яких має за собою ряд персональних та збірних виставок в Україні, як в інших країнах.

Картини розміщено в кулуарах постійного представництва України до ООН. До розпорядження відвідувачів були відповідні пояснення, інформативні видання та каталог цін.

Серед численних учасників святочного відкриття, крім представників української громади Ню Йорку, були також зацікавлені українським мистецтвом члени іноземних місій до ООН, що тепер є частими гостями місії України. Як завжди на усіх подібних імпрезах, був також присутній генеральний консул України в Ню Йорку Віктор Крижанівський. Виставка, як це підкреслено у запрошеннях і поясненнях англійською мовою, присвячена 5-річчю самостійности України.

Також англійською мовою з уваги на чужинецьких гостей це наголосив, відкриваючи виставку, амбасадор Анатолій Зленко, Він привітав директора ґалерії „ОР" М. Волгу, який у свою чергу подякував представництву України при ООН, а також Марті Кокольській за поміч при організації та влаштуванні цієї першої виставки його галерії в Ню Йорку. М. Волга підкреслив, що велике значення для пропаганди української культури мав щасливий збіг обставин, який звів його з амбасадором А. Зленком, котрий виявив стільки зацікавлення сучасним мистецтвом. М. Кокольська, за якої ініціятивою виставку було перевезено до Ню Йорку, перекладала слова М. Волги для іноземних гостей на англійську мову.

Відтак присутні мали нагоду під час перекуски у завжди теплій гостинній атмосфері дому постійного представництва України при ООН обмінюватися враженнями з побаченого та поговорити з директором ґалерії і його дочкою Ольгою, картини якої також були представлені в експозиції.

Поруч з цікавими композиціями М. Волги каменів-самоцвітів у металі учасники вернісажу могли подивляти олійні картини молоденької, чарівної О. Волги, яка першу свою мистецьку нагороду здобула в Японії у п'ятирічному віці. Це — картини представника нової школи імпресіоністів України Дмитра Добровольського з Києва, найстаршого з учасників виставки Олександра Бородая з Києва, твори якого відомі з численних виставок в Україні, Західній Европі та Японії, а також полотна Івана Івка, Анатолія Фурлета і двох представників львівської школи малярства — Сергія Гая і Михайла Демцю.

В цілому виставка дає дуже корисний та цікавий погляд на творчість сучасного мистецького аванґарду України з різних її мистецьких осередків. При тому ми мали нагоду пізнати працю ґалерії „ОР" та порозмовляти з її творцем і вллacником М. Волгою, а видані на справді високому поліґрафічному та професійному рівні каталоґи, вміщували відповідні інформації про учасників виставки та про саму ґалерію „ОР".

З цікавістю стверджуємо, що майже усі мистецькі високоякісні видання, що їх запрезентував керівник ґалерії, містять тексти як українською, так англійською мовами, отже, є достатньо інформативними для чужинецької публіки. У ділянці культури також є дуже важливим, щоб українські культурні надбання були широковідомі за допомогою якісної інформації. Серед пропонованих публіці видань, що ми їх бачили в часі відкриття, зокрема, впадає в око дослівно ексклюзивне видання двомовного каталогу; „Синтези-Славутич, 94", другої виставки в Києві, що відбулася в ґалерії центру мистецтв „Славутич". У ньому широка рецензія праць виставлених мистців пера Олега Сидора-Гібелинди, портрети усіх виставляючих враз із їхніми життєписами і репродукції картин в кольорі.

З цього каталогу довідуємося також конкретніше про творчість і працю керівника ґалерії „ОР" М. Волги, про те, що він кандидат архітектури, доцент, народний майстер декоративно-прикладного мистецтва, автор 50 опублікованих наукових праць, 20 архітектурних проєктів і більше 300 композицій з природних каменів. Його ґалерія здобула одне з перших місць на міжнародному фестивалі „Українське аванґардне і сучасне мистецтво". Знаходяться там праці понад 30 художників, а назву ґалерія прибрала від Оранти та від предвічного українського слова „орати".

Ґалерія також видала окремий каталог львівських художників, що там виставляються під назвою „Львівські автографи".

Все це разом засвідчує, що українське сучасне мистецтво не стоїть позаду та дотримує кроку світовому. Такі виставки, як теперішня у приміщеннях українського представництва до ООН, дуже й дуже потрібні і тому повне признання належиться господарям. Як стало відомо, виставка буде у приміщеннях місії при 220 Схід, 51 вул. відкрита впродовж вересня аж до кінця жовтня щодня від понеділка до п'ятниці від год. 10-ої ранку до 5-ої попол. Вступ вільний. Надіємося, що широка українська громада Ню Йорку та довкілля використає нагоду, щоб її оглянути і тим дасть поштовх місії продовжати надалі такі культурні імпрези.

О. Кузьмович

КРАЙОВА НЕЗАЛЕЖНА КОМІСІЯ освіти у своєму найновішому звіті стверджує, що понад одна четвертина новозатруднених учителів мають недостатні кваліфікації зі своїх предметів. „Стейти присвячують більше уваги до вишколу ветеринарів, які лікують собак і котів, як до вишколу тих, які відповідальні за освіту дітей і молоді країни" твердять члени згаданої комісії, що складається з урядовців, учителів-виховників і провідників бизнесу. Комісія рекомендує гостріші контролі учительських кваліфікацій та шкіл.

У ЧЕТВЕР, 12-ГО ВЕРЕСНЯ, Державне управління харчів і ліків дало дозвіл працівникам наглих потреб забезпечитись та уживати малі і не надто дорогі електричні апарати звані „дефібрілейторами", котрі у випадках серцевих паралічів можуть спонукати серце до поновного пульсування. Це, на думку кардіологів, може врятувати від смети багатьох осіб, яким працівники наглої потреби не можуть допомогти у перших хвилинах їхнього захворіння, бо не мають згаданих апаратів.

АМЕРИКАНСЬКЕ АВТОМОБІЛЬНЕ виробництво Дженерал Моторс і українське автомобільне виробництво АвтоЗАЗ погодились минулого четверга, 12-го вересня, видати 500,000 дол. для вивчення можливости спільного автовиробництва в Україні. Люї Санде, віцепрезидент автовиробництва Дженерал Моторс для закордонних справ, на церемоніялі підписання цієї угоди в Києві сказав, що таке вивчення є конечним для успішности такого спільно підприємства. Українське виробництво АвтоЗАЗ знаходиться у Запоріжжі та виробляє авта марки „Таврія". Микола Ластовецький, заступник директора згаданого українського автовиробництва, підкреслив, що Дженерал Моторс не є єдиною фірмою з якою ведуться переговори.

Комуністів...

(Закінчення зі стор. 1)

результат рухівської політики, яка п'ять років рухала Україну не туди, куди треба, заклавши її за п'ять років міжнародному капіталові", — сказав лідер КПУ.

Не подобається йому і політика Президента: „Невідповідальність Президента очевидна... Він оточив себе людьми, які виключають отримання об'єктивної інформації, що не дозволяє приймати правильні управлінські рішення", — переконаний Симоненко. Він рекомендує зробити Україну повноправним членом СНД і залишити Чорноморську фльоту в Севастополі, щоб вона захищала спільні кордони. „Тим самим ми могли б допомогти народові Росії, щоб він не ніс витрат на створення і обладнання нової бази", — пояснив П. Симоненко. На його думку, небез-печно втягувати Україну в НАТО, віддаляючи її від Росії. Сам він категорично проти поширення НАТО, оскільки „ЗСА диктують усім, як себе поводити".

КПУ домагатиметься передчасних виборів до Верховної Ради, оскільки і парлямент, і Президент обиралися під зовсім інші уповноваження, ніж у новій Конституції, зазначив перший секретар ЦК КПУ.